

PROLOOG

Kópavogur, 1988

Lapsehoidja hilines.

Paar ei käinud naljalt õhtuti väljas, niisiis olid nad hoolega juba ette veendunud, et lapsehoidja saadaval oleks. Ta oli nende juures varemgi mõned korrad last hoidmas käinud ja elas kõrvaltänavas, kuid midagi enam ei teadnud nad ei tema ega ta perekonna kohta, ehkki tundsid ta ema piisavalt, et temaga naabruses kokku sattudes mõned sõnad vahetada. Aga nende seitsmeaastane tütar vaatas tüdrukule, kes oli kakskümmend aastat vana ja tema jaoks väga glamuurse ja täiskasvanulikuna tundus, alt üles. Ta rääkis alalõpmata, kui tore neil koos oli, milliseid ilusaid riideid lapsehoidja kandis ja milliseid põnevaid unejutte jutustas. Tütrel innukas valmisolek lapsehoidjaga koos aega veeta vähendas süümepiinu, mida nad lõunasöögikutset vastu võttes olid tundnud: nad olid kindlad, et nende väike tütar pole mitte üksnes heades kätes, vaid tal on ka meeldiv õhtu. Nad oli tüdrukuga kokku leppinud, et too hoiab last kella kuuest kuni südaööni, aga kell oli juba kuus läbi, tegelikult peaaegu pool seitse, ja õhtusöök pidi algama kell seitse. Pereisa tahtis helistada ja uurida, mis lapsehoidjaga juhtunud oli, kuid ta naine ei tahtnud hakata tühjast tüli kiskuma: küll ta tuleb.

Oli märtsikuine laupäevaõhtu ja hetkeni, mil selgus, et lapsehoidja hilineb, oli valitsenud rõõmus ootusärevus. Paar ootas pikisilmi lõbusat õhtut naispoole ministeeriumi töökaaslaste seltsis ja nende tütar oli niisama evelil, lootes veeta aega koos lapsehoidjaga filme vaadates. Perel ei olnud videomakki, aga erilist juhtumit arvestades olid isa ja tütar käinud kohalikus videolaenutuses ja rentinud sealt maki koos kolme kassetiga;

väikesel tüdrukul oli lubatud üleval olla nii kaua, kui ta tahab – kuni jaks otsa saab.

Kell oli veidi pool seitse läbi, kui uksekell viimaks helises. Pere elas Kópavoguris, Reykjavíkist lõunas asuva linnakese väikesel kortermaja teisel korrusel. Tegemist oli unise, Reykjavíki ja teiste suuremate linnade vahele kiilutud kohakesega, mille asukad enamasti pealinnas tööl käisid.

Emal vastas uksetelefonile. Lapsehoidja oli viimaks kohale jõudnud. Mõni hetk hiljem seisis ta läbiligunenult ukse taga ja selgitas, et oli tulnud jalgsi. Vihma valas nagu ämbrist ja tüdruk tilkus veest. Ta palus hilinemise pärast piinlikkust tundes vabandust.

Paar tórjus ta vabandusi, tänas teda tuleku eest, tuletas meelde kodukorda ja küsis, kas tüdruk oskab videomakki kasutada. Sel hetkel sekkus nende tütar teatega, et tal ei ole selleks abi tarvis. Ta ei jõudnud ilmselgelt ära oodata, millal ta vanemad uksest välja saavad ja tema võib videote vaatamise maratoniga pihta hakata.

Takso juba ootas, kuid emal oli raske lapsest lahkuda. Nad käisid küll aeg-ajalt väljas, kuid ta polnud eriti harjunud tüdruku koju jätma. „Ära muretse,“ ütles lapsehoidja viimaks. „Ma hoolitsen tema eest hästi.“ Ta mõjus seda öeldes meeldivalt usaldusväärseks ja lisaks oli ta varem alati oma lapsehoidjaülesandeid kohusetundlikult täitnud. Niisiis suundus paar viimaks läbi vihmalahadina taksosse.

Õhtu edenedes tundis ema nende tütre pärast üha kasvavat ärevust.

„Ära ole rumal,“ ütles ta abikaasa. „Olen kindel, et tal on pidu pilvini.“ Mees heitis pilgu käekellale ja lisas: „Ta on praegu juba otsaga teise või kolmanda filmi juures ja nad on kogu jäätise nahka pannud.“

„Mis sa arvad, kas nad laseksid mul valvelauast helistada?“ küsis naine.

„Kas praegu pole helistamiseks hiljavõitu? Ma usun, et nad on teleka ette tukkuma jäänud.“

Lõpuks asusid nad koduteele kavatsetust natuke varem, veidi pärast kella ühtteist. Selleks ajaks oli kolmekäiguline õhtusöök söödud ja ausalt öeldes oli see pisukeseks pettumuseks osutunud: pearooga, milleks oli olnud lammas, sai kirjeldada parimal juhul maitsetuna. Õhtusöögi lõppedes oli seltskond rahvast täis tantsupõrandale trüginud. Alguses oli diskor mänginud populaarseid vanu lugusid, kuid läinud siis tasapisi üle värskemate edetabelihittide juurde, mis ei olnud kindlasti paari lemmikmuusika, ehkki ise nad end vanaks ei pidanud. Olid nad ju vaevu keskealised.

Nad sõitsid veest nõretavate akendega taksos vaikides koju. Tegelikult ei olnud nad erilised pidutsejad, nad nautisid koduseid mugavusi ja õhtu oli nad ära väsitanud, ehkki nad polnud eriti napsitanud, kõigest klaas veini õhtusöögi kõrvale.

Taksost väljudes mainis naine abikaasale, et loodetavasti magab nende tütar juba ja nemadki saavad kohe voodisse vajuda.

Nad läksid kiirustamata trepist üles ega hakanud kella helistama, vaid keerasid hirmust oma last äratada ukse lukust lahti.

Aga nagu selgus, ei olnud laps sugugi veel magama läinud. Ta jooksis vanematele vastu, riputas end neile kaela ja kallistas ebaharilikult kõvasti. Vanemate üllatuseks ei paistnud ta isegi unine olevat.

„Sa oled kuidagi eriti särtsu täis,“ tähendas isa talle naeratades.

„Mul on nii hea meel, et te kodus olete,“ ütles väike tüdruk. Ta silmis oli veider pilk, midagi paistis korrast ära olevat.

Elutoast väljus lapsehoidja, kes neile armsasti naeratas.

„Kuidas teil läks?“ küsis ema.

„Väga hästi,“ vastas lapsehoidja. „Teie tütar on nii hea laps. Me vaatame kahte filmi, need olid komöödiad ja meeldisid talle väga. Ja siis sõi ta talle jäetud lihapallid ära – suurema osa neist – ja muidugi kõvasti plaksumaisi.“

„Suur tänu sulle tulemast. Ma ei tea, mida me sinuta teinud oleksime.“

Isa võttis kuuetaskust rahakoti, luges välja mõned rahatähed ja ulatas noorele naisele. „Kas nii sobib?“

Too luges samuti raha üle ja noogutas. „Jah, suurepärane.“

Lapsehoidja lahkumise järel pöördus isa tütre poole.

„Kas sa väsinud ei ole, kullake?“

„Võib-olla hästi natuke. Kas me võiksime veel filmi vaadata?“

Isa raputas pead ja vastas lahkelt: „Ei, aeg on juba väga hiline.“

„Palun! Ma ei taha veel magama minna,“ ütles väike tüdruk, kes näis nutu äärel olevat.

„Olgu, olgu.“ Mees juhatas lapse elutuppa. Telesaated olid selleks päevaks lõppenud, kuid isa pani videomaki tööle ja uue kasseti makki.

Siis istus ta tütre kõrvale diivanile ja nad ootasid koos filmi algust.

„Sul oli tore õhtu, eks ole?“

„Jah ... jah, see oli vahva,“ vastas tüdruk, ehkki mitte eriti veenvalt.

„Ta oli ... sinu vastu ikka kena?“

„Jah,“ vastas laps. „Jah, nad mõlemad olid kenad.“

Isa hämmastus. „Mis mõttes nad *mõlemad*?“ küsis ta.

„Neid oli kaks.“

Isa pöördus tüdruku poole vaatama ja päris leebelt uuesti: „Mis mõttes *mõlemad*?“

„Neid oli kaks.“

„Kas keegi ta sõpradest tuli ka siia?“

Tüdruk tegi enne vastamist lühikese pausi. Isa märkas ta silmis hirmu ja teda läbistas tahtmatult külmajudin.

„Ei. Aga see oli väga imelik, issi ...“

ESIMENE OSA

1987

Nädalavahetuse veetmine saare kauges loodenurgas oli olnud äkiline kapriis, võimalus sügispimedust trotsida. Nad olid pärast vajalike asjade Benedikti vanasse Toyotasse loopimist Reykjavíkist palavikulist elevust tundes teele asunud. Aga pikk sõit, mis viis neid sageli konarlikele kruusateedele, oli võtnud tunde ja selleks ajaks, kui nad olid jõudnud Vestfirðiri poolsaarele, hakkas öö neile järele jõudma. Nad olid reisisihiks olevast orust endiselt üsna kaugel ja Benedikt hakkas üha närvilisemaks muutuma.

Nad olid sõitnud üle nõmme, puudeta maastiku, mis tihenevas hämaruses kõleda ja kurjakuuluvalt lagedana nende ees laius, ning laskunud rannikule suure, Ísafjarðardjúpi nime kandva fjordi sisemisel kaldal. Benedikt lödvendas pisut oma haaret, kui tee mõnda aega mööda madalat rannajoont kulges, et siis üle järjekordse kuru tõusule pöörduda. Mehe sõrmenukid tõmbusid taas valgeks, kui tee ühest järsust kurvist teise kulgedes tagasi mere poole laskuma hakkas. Kahel pool kõrgusid süvenevas pimeduses vaevu nähtavad pikad ja madalad mäeahelikud. Kuskilt ei paistnud ainsatki valguskiirt. Fjordi ääres ei elanud keegi, siinsed talud olid ammu hüljatud ja inimesed raske maaelu eest pagenud; mõned neist väiksesse Ísafjörðuri linnakesse, mis asus 140 kilomeetri kaugusel fjordidest sälgutatud rannikul, teised oli leidnud üles Islandi kaugeimas edelapoolses otsas kumavad Reykjavíki säravad linnatuled.

„Kas me poleks pidanud varem teele asuma?“ küsis Benedikt. „Nüüd on juba nii pime, et me ei leia seda kohta iialgi üles.“ Ehkki mees polnud seda kanti kunagi külastanud, oli ta avaldanud tungivat soovi ise roolis olla.

„Rahune,“ ütles naine. „Ma tunnen teed. Ma olen suviti sageli siin üleval käinud.“

„Suviti muidugi,“ vastas Benedikt, keskendudes mornilt kitsale teeribale, selle ootamatutele kurvidele ja käänakutele.

„Rahu-rahu,“ ütles naine, ta hääli oli kerge ja sellest oli kosta naeru.

Mees oli seda hetke kaua oodanud. Ta oli seda siredat särtsakat piigat juba kaua jälginud, tajudes, et on võimalus, õige väike võimalus, et temagi tunneb sama. Kuid kumbki neist polnud esimest sammu astunud, kuni viimaks oli nende suhtes paari nädala eest mingi nihe aset leidnud ja sädemest süttinud leek.

„Nüüd on koht, kust tee Heydaluri pöörab, juba üsna lähedal,“ kinnitas tüdruk.

„Oled sa kunagi siin üleval elanud?“

„Mina? Ei. Aga isa on Vestfirðirist pärit. Ta lapsepõlv möödus Ísafjörðuris. Suvemaja kuulus ta perekonnale. Me käisime siin alati puhkamas. See on otsekui paradisi.“

„Ma usun sind, ehkki ilmselt ei õnnestu täna õhtul sellest suurt midagi näha. Ma ei jõua ära oodata, millal ma sellest pimedusest pääsen.“ Ta vaikis hetke ja lisas siis kõhklevalt: „Seal ju ikka on elekter olemas?“

„Külm vesi ja küünlavalgus,“ vastas tüdruk.

„Tõsiselt?“ ägas Benedikt.

„Ei, ma tegin nalja. Soe vesi on olemas, nii palju kui kulub, ja elekter samuti.“

„Kas sa ütlesid ... ee, kas sa mainisid oma vanematele, et me siia üles tuleme?“

„Ei. See pole nende asi. Ema pole koduski ja ma teen niikuinii seda, mida tahan. Ütlesin isale vaid seda, et olen nädalavahetusel ära. Vend on samuti kodust ära, nii et tema ei tea ka sellest.“

„Olgu. Ma lihtsalt mõtlesin, et ... see on ju nende suvemaja?“ Tegelikult huvitas teda hoopis see, kas tüdruku vanemad teadsid, et nad lähevad sinna koos, kuna see oleks saatnud üsna selge signaali, et neil on nüüd suhe. Kuni selle hetkeni oli kõik olnud saladus.

„Jah, muidugi. See on isa oma, aga ma tean, et tal pole kavas seda kasutada. Ja mul on võti olemas. Kõik on viimase peal,

Benni. Kujuta ette seda tähti täis taevast, täna peaks ilm täiesti selge olema.“

Mees noogutas, kuid ta ei saanud endiselt lahti kahtlusest, kas nende plaan ikka on mõistlik.

„Näed, siin ongi pööramise koht,“ ütles tüdruk järsult. Mees vajutas piduri põhja, oleks peaaegu auto üle kontrolli kaotanud ja jõudis napilt pöörde sooritada. Ta leidis end veelgi kitsamalt teelt ja aeglustas sõitu, nüüd auto sisuliselt roomas.

„Sa pead kiiremini sõitma või muidu ei jõua me enne hommi-
kut pärale. Ära muretse, midagi ei juhtu.“

„Ma lihtsalt ei näe mitte midagi. Ja ma ei tahaks oma autot maha kanda.“

Tüdruk naeris, see oli nõiduslik heli ja mees tundis end kohe paremini. Just tüdruku hää ja ta vahetu naer olid teda algusest peale köitnud. Ja nüüd viimaks olid kõik takistused nende teelt kadunud. Meest valdas kõikehõlmav tunne, et see on saatusest seatud; see oli alles algus, pilguheit tulevikku.

„Kas sa rääkisid midagi kumblustünnist?“ küsis ta. „Oleks tore seal pärast nendes aukudes loksunud päeva liguneda. Ausõna, iga viimne kui kont mu keres valutab.“

„Ee, jah, just,“ vastas tüdruk.

„Just? Mis mõttes? Kas seal siis on kumblustünn või mitte?“

„Küll sa ise näed ...“ See õrritav ebakindlus oli tema puhul alati käeulatuses. Seegi oli osa ta võlust: tüdrukul oli eriline anne isegi igapäevane salapäraseks muuta.

„Noh, igatahes ei jõua ma ära oodata.“

Viimaks jõudsid nad välja orgu, kus suvemaja pidi asuma. Benedikti silm ei seletanud pimeduses ühtki hoonet, kuid tüdruk käskis tal auto peatada ja nad astusid külma värskesse õhu kätte.

„Tule minu järel. Sa pead õppima usaldavam olema.“ Ta haaras mehel käest, ta puudutus oli sulgkerge ning mees järgnes talle. Talle tundus, nagu oleks ta osaline mingis imekaunis must-valges unenäos.

Naine seisatas järsult. „Kas sa kuuled merd?“

Mees raputas pead. „Ei.“

„Tss. Oota. Seisa ja ära räägi. Lihtsalt kuula.“

Mees keskendus kuulamisele ja ta kõrv püüdis kinni lainete tasased ohked. Kõik mõjus ebareaalse ja nõiduslikuna.

„Kallas ei ole kaugel. Kui tahad, võime homme sinna jalutada.“

„Tore, see meeldiks mulle.“

Veidi edasi liikudes nägid nad lõpuks suvemaja. Mees nägi pimedusest hoolimata, et see polnud eriti suur ega kaasaegne. Pigem oli see nagu üks neist seitsmekümnendate A-kujulistest majakestest, mille katuseviil ulatus peaaegu maani ja millel olid ees ja taga aknad. Pärast oma paksu jope taskutes tuhnimist leidis naine üles võtmed, avas ukse ja vajutas lülitit ning süttinud valgus peletas sünge pimeduse silmapilk minema. Nad astusid õdusasse elutuppa, mis oli täis vana, paigale rustikaalset sarmi lisavat mööblit. Benedikt tajus silmapilk, et majas valitses hea õhkkond.

Ta teadis, et naudib nende seiklust, seda nädalavahetust pärapõrgus. Isolatsioonitunnet võimendas mõte sellest, et mitte keegi ei teadnud, kus nad olid: terve org oli nende päralt. See oli tööpoolest nagu unenägu.

Elutuba võttis suurema osa majakese põrandapinnast enda alla, kuid lisaks mahtusid majja ära ka väike köök ja selle taga asuv tualettruum. Elutoa keskel kõrgus redel.

„Kuhu see viib?“ küsis Benedikt. „Magamiskohta?“

„Jah. Roni üles, kähku.“ Ta ise ronis paari kärke liigutusega redelist üles.

Benedikt järgnes talle. Üleval, kaldus katuseviilu all oli tööpoolest madratsite, tekkide ja patjadega kaetud magamiskoht.

„Tule siia,“ ütles naine madratsile heites. „Tule siia.“ Ja kui ta sedasi naeratas, et suutnud mees talle vastu panna.